

röviden

Beteg a Tisza

Debrecen (MTI)
A Tisza jelenlegi állapotában nagyon beteg – hangzott el egyebek mellett szerdán Debrecenben, ahol megkezdődött a magyar ökológusok ötödik, háromnapos tartó kongresszusa. Gönczy János, a Tisza-Szamos Kormánybiztosi Hivatal vezetője nyitó előadásában és a kongresszust megelőző sajtótájékoztatón egyaránt kijelentette: a Tiszát, a Szamost és vízgyűjtő területeit ökológiai katasztrófa érte, amelynek során a teljes ökológiai rendszer súlyosan sérült. – Az a cianid-koncentráció, amit a folyókban mértek, öl és nagyon öl – mondta.

Sapard Hivatal

Budapest (MTI)
Torgyán József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter szerdán hivatalosan megnyitotta a magyarországi Sapard Hivatalt. A program keretében, az Európai Unió (EU) döntése alapján Magyarország évente mintegy 10 milliárd forint támogatásban részesül hét évig, illetve az EU-csatlakozás időpontjáig. A Phare segélyprogram mellett indított Sapard segélyprogram, amely a tíz társult közép- és kelet-európai ország számára készült, a mezőgazdaság és a vidék fejlesztését tűzte ki célul.

Száz magyar falu

Budapest (MTI)
Újabb három kötettel gyarapodott a millenniumi alkalmából száz település monográfiáját feldolgozó sorozat. Eszerint Tápó, Ócsa és Nagybörzsöny történetét, kultúrháttérét, néprajzát tartalmazó könyvek jelentek meg, hozzájárulva ezzel a helyi közösségek saját gyökereinek jobb megismeréséhez, az identitás megtalálásához.

Kovács Ferenc távozik

Budapest (MTI)
Kovács Ferenc, a Malév Rt. vezérigazgatója közös megegyezéssel távozik posztjáról. Kocsis Margit, a Malév Rt. szövegírója nem kívánta kommentálni a vezérigazgató távozásáról szóló értesülést. A Malév 1999 október 2-án tartott rendkívüli közgyűlésén választották vezérigazgatóvá.

Az eke sem fogja a földet... Porba vetik a búzát?

Termőföld vagy sziklakert? Olykor az eke feje is beszakad a talajba. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Beszakad az eke feje a szántásba, olyan kemény a föld Csongrád megyében.

A mezőgazdaság számára hasznos mennyiségű eső gyakorlatilag április vége óta nem volt a megyében. Októberben pedig egyáltalán nem is regisztráltak csapadékot. Így most a szövetkezetek és gazdák legnagyobb gondja, hogy késik az őszi talajelőkészítés és a jövő évi kenyérgabona is csak nagy ügyvel-bajjal kerül a talajba. Ahogyan a szakemberek mondják, porba vetik a búzát.

Csongrád megyében a tavalyinál jóval nagyobb területen, több mint 70 ezer hektáron vetnek az idén őszi búzát a termelők. Pontosabban, sokan csak vetnének, ha az időjárás is kegyes lenne hozzájuk. A rendkívül száraz talajból ugyanis csak nagy költséggel lehet jó vetőanyagot készíteni. Ahhoz, hogy megmunkálják a szikrázó talajt 4-5 műveletre is szükség volna, ám a magas gázolajárak, valamint az emelkedő vetőmag és műtrágya költségek mel-

Kire hogyan süt a nap?

Bár a vetőmagpiacot túlkínálat jellemzi az idén, az árak az eddigieknél mégis jóval magasabbak – vélik a termelők. Az idén a minisztérium változtatott a támogatási rendszeren is. A Szeged környéki szövetkezetekben sajnálkozva vették tudomásul, hogy vetőmag-támogatást most csak a 300 hektár alatt gazdálkodók kapnak. Ők az idén „ingyen” jutnak a gabona-vetőmaghoz, valamint az alapvető műtrágyákhoz, s egy év alatt kell részletekben visszafizetniük a vételárat. Az állam a jegybanki alapkamatot átvállalja a kisebb gazdálkodóktól. Ám a nagyok kára is nagyobb – mondják Mihálytelken. És nem értik, miért nem egyformán süt az állam napja mindenkire, aki gazdálkodik?

R. G.

lett ez a legtöbb gazdaság számára elképzelhetetlen. Így a többség most az esőre vár.

– Kilencven hektár őszi árpánk már a földben van, de még nem látjuk, hogy lesz-e egyáltalán valami a veteményből. Ha két héten belül nem jön csapadék, nagyon bizonytalan lesz a termés. Könnyen járhatunk úgy, hogy vetünk az idén, de nem aratunk jövőre – mondja a szentmihályi Új Élet Szövetkezet ágazatvezetője, Horváth Árpád.

Mihálytelek környékén búzát egyetlen szemet sem tettek eddig a talajba, több méter mélyen kiszáradt

ugyanis a föld, így teljesen megmunkálhatatlan. Kétszeres költség és hatalmas küszködés mellett sem érné meg most a földbe tenni a magot. Pedig a búza vetésideje lassan lejár, optimális esetben ugyanis október 10. és 20. között vetik el a jövő évi termésnek valót. Ráadásul a vetőmagok és a műtrágyák ára is alaposan megemelkedett. Kilátástalan helyzetbe kerülnek a termelők, ha heteken belül nem kap a térség kiadósabb csapadékot. Ha az őszi búza és az árpa nem tud megerősödni a kemény tél beköszönte előtt, akkor kifagynak a veteményes táblák.

– Nehéztárcsákkal és rögtörökkel tudtuk csak előkészíteni a talajt, még az eke feje is beszakadt a földbe – mondja Török Miklós, a makói Kossuth Szövetkezet főmezőgazdája. – Így porba vetettük a búzát, ha nem kap gyorsan esőt, akkor aratni sem nagyon kell jövőre.

Makón az átlagnál kicsit jobban állnak az őszi munkákkal: 280 hektár árpát és több mint 1300 hektár búzát már sikerült elvetniük. Ám jelentős terület szántása már tavaszra marad, mert nem képesek a gépek megbirkózni a sziklás talajjal.

– Vontatottan és nehezen haladnak ugyan a munkákkal, de időarányosan nem állnak rosszul a megye gazdálkodói. Az őszi búza 85 százaléka már a földben van – mondja Cserjési Lajos, a megyei FVM hivatal osztályvezetője. A szakember szerint az a legnagyobb gond, hogy térségünkben alig látni még sarjadt gabonát a táblákon. A szomszédos megyékben valamivel jobb a helyzet, azokat a területeket ugyanis nem kerülte el ennyire a csapadék. Félő, hogy Szeged környékén, a porba vetett gabonák már csak akkor kelnek ki, amikor a fagy el is viszi azonnal a gyöngye hajtásokat.

Rafai Gábor

jegyzet

Pogányok, szentek

Kohári Nándor, a Független Ifjúság országos főtájkára, az FKGP szeged-belvárosi elnöke. Így van aláírva a Népszabadság szerdai számában a József és Mária című terjedelmes elemzés, amely a kisgazdáktól szól és egy idézettel kezdődik: „Az égi segítségnek csodálatos jelei is vannak. Egy ilyen jelnek tűnik az, hogy a Független Kisgazdapárt elnökét Józsefnek, feleségét Máriának hívják.” 1997 decemberében a Jobb magyar jövő című kiadványban jelent meg emez csodamondat, mely az erzsébetvárosi kisgazda pártelnök tollából folyt ki. Kohári úr talán illusztrációnak szánta cikkének egy későbbi részletéhez: „A pártelnök kritikátlan dicsőítésének, a feltétlen hűségnek a hagyománya máig töretlen maradt. Torgyán pártelnökként is, miniszterként is egyre inkább elszigetelődik a valóságtól. Környezete az öngerjesztő nyelvcsapási versenyben egymás után állítja elő az abszurd győzelmi jelentéseket.”

Tessék! Nem elég, hogy jobbról-balról ellenséges sorozatlövés érik az általuk megáldott ország felépítésén fáradozó kisgazdákat, belülről is támad a pogány! Torgyán József légzése egyre hurutosabb, mintha kálváriát járna, s cipelne keresztet... Megmondom az őszintét, nem is csodálom, hogy megfáradt. Ennyi terhet még egy szent se bírhat huzamosan cipelni. Nem elég az agrárius, a vidék, a fejlesztés, a környezet meg a hon védelme, az ország, a párt, a külföldi kapcsolatok építése, a Székely-ügy, meg ami még utána várható – még a „véres csütörtöki” emlékbeszédet is neki kell elmondani az agrártárca székházának árkádsorában.

A beszédtrök mintha kihaltak volna, az elnök nyilván rögtönöz. Minisztériumának pogányairól. Akik keresztbe tesznek és akiket ezért üzne ki onnan, mint Szent István a pogányokat anno. Tekintsünk el attól, hogy dokumentum-gyűjtő Székely Zoltán is ilyesmiket mondott, mielőtt beteg lett. Gondoljunk inkább bele pogányüző Szent József lelkivilágába! Kíváncsi lennék én arra, aki nem mondana még ilyenebbeket, látván, hogy kétségtelen invencióval és nagy fáradsággal felépített műve – szét van zúzva. Be van darálva. Amen.

Szent István

Torgyán koszorúzott

„Sokan vannak a pogányok”

Budapest (MTI)
Torgyán József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, az FKGP elnöke szerdán koszorút helyezett el az 1956. október 25-i „véres csütörtök” áldozatainak emlékére az agrártárca székházának árkádsorában. – Óriási lemaradásunk van 1956 valódi elismerésének terén – jelentette ki a miniszter-pártelnök. Torgyán József úgy fogalmazott: tizenegy év sem volt elég ahhoz, hogy megtörténjen a valódi rendszerváltás.

– Szent István úgy teremtett rendet az országban, hogy a pogányokat kiüzte – mondta az agrártárca vezetője, hozzátéve: „a mi minisztériumunkban is sokan vannak a pogányok”.

– Ezek a pogányok sokszor keresztbe tesznek, hogy nehogy fel tudjuk építeni azt az országot, amit megálmodtunk. Ha volt erőnk a szovjet tankok ellen fellépni, akkor legyen erőnk a ma pogányainval is elbánni – hangsúlyozta Torgyán József.

Szeged ötvenhatos forradalma (3.)

Csillaghullás

Makón piac volt szerdán, talán nagyobb is, ami szokott, de a piac csendben, nyugtalanban zajlott le. Hangszórók közvetítették a budapesti eseményeket, s a dolgozók megdöbbenve és eltévedve fogadták az ellenforradalmi bandákat, valamint az általuk megtévesztett fiatalok budapesti ga-

Azt írta az újság...

rázdálkodásáról szóló híreket. Mint ismeretes, a varsói szerződés értelmében a kormány – mivel nem számolt az ellenforradalmi bandák támadásával és ezért nem készült fel – segítséget kért

a hazánkban tartózkodó szovjet fegyveres alakulatoktól, amelyeknek egyik oszlopa a makói járás községen vonult át. Egyes községekben emiatt kisebb pánik keletkezett, ami azonban a kormány rádióközleménye után megszűnt. (Délmagyarország, 1956. október 25.)

többé nem jelenik meg. A lap jogutódja – Szeged népe címmel, fejlécén a Kossuth-címmel – november 1-én kerül az utcára. A város egy hétre napilap nélkül maradt, így a legjobb pillanatban kezdte el sugározni a Szegedi Városi Bizottságának utasítására távolították el. A Délmagyarország ebben az évben

Molnár Tibor közösen teremtette meg az adás műszaki feltételeit, amelyet még Bécsben is lehetett fogni. A stúdiót a MÁV-igazgatóság pincéjében, az óvóhelyen rendezték be. A műsorvezető Marosi Károly színművész lett. A forradalom napjaiban nagyon sok szegedi innen tájékozódott a külvilág esemé-

nyeiről és családtagjaik soráról. (A közeljövőben röpítő olvashatnak lapunk hasábjain Szeged első rádiójáról, a Széchenyi Rádióról.) Október 25-én Budapesten a Parlament előtt gyűlik össze hatalmas tömeg. A békekétségtörökre ávosok lönek, ami után száz halálos áldozat és több száz sebesült marad a

Kossuth téren. Ezen a napon lett a gyűlölt Gerő Ernő helyett a közvélemény számára jóval elfogadhatóbb Kádár János az MDP Központi Vezetőségének első titkára, Bár a hatalom fokozatosan a Nagy Imre vezette kormány kezébe került.

Szegeden a szovjet tankok látványa lassan megszokottá vált, míg a hídfőknél szovjet örök álltak. „Az utcákra páncélcocsik vonultak fel befűzött gépfegyverekkel – jellemzi az október 25-i helyzetet naplójában Bányai Jenő. Délután ünnepi hangulattal megy mindenki a Kossuth-szoborhoz, ahol rögtönzött nagygyűlés. A házakat mintodfenfelé kilobogózták. A Klauzál téren egy katonatiszt a tömeg közé hajtott motorjával. A tisztet leszedték a motorról, s csaknem szétszedték... Délután 4-től megkezdődött Szegeden is a csillaghullás. Először a városházáról szedték le, utána a MÁV

vezérigazgatóságáról, a brószágról, a központi egyetem épületéről, a Fáklya moziáról és még számos középületről.

A karhatalom és a felfegyverzett pártapparátus Katonai Közigazgatási Parancsnokságával szemben megalakul az Ideiglenes Forradalmi Bizottság és megkezdik a munkástanácsok szervezését. A két szegedi egyetem és főiskola sztrájkol, miközben Baróti Dezső rektori megbízatását megerősíti a professzori kar. „A Klauzál téren, a Széchenyi téren azokban a napokban óriási sokaság hullámozott; többször énekelték a Himnuszot és szavaltak színeszek – emlékezik öt évvel ezelőtti cikkében Kovács Miklós. Ismertek a kép, hogy Kaló Flórián a Kossuth-szobor előtt – hatalmas Kossuth-címer és Petőfi-kép mellett – szaval.” Összetűzések ezen a napon nem történtek. (Folytatjuk.)

Tóth-Szenesi Attila

Október 25-én megkezdte sugárzását a MÁV-igazgatóság épületéből Szeged első rádiója, a Szegedi Széchenyi Rádió. A krónikák szerint a városban különösebb üressétekre nem került sor. Ezen a napon alakult meg az Ideiglenes Forradalmi Bizottság és hozzálátnak a munkástanácsok szervezéséhez.

Az 1956. október 25-én megjelenő Délmagyarország mindössze egy lapból állt. A hátsó oldalon tájékoztatják az olvasókat arról, hogy az előző napi különkiadásához jelentős mennyiségű papírt használtak el, ezért ilyen szűk a terjedelem. Az előző naphoz képest az